

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-603719-IV/08/MC
RPO-631994-IV/08/MC

00-090 Warszawa Tł. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 17.02.2010 r.

Pan dr Marek Sawicki
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

szanowny Panie Ministrze

Nawiązując do poprzedniej korespondencji z Panem Ministrem w sprawie ukształtowania sytuacji prawnej „dawnych” dzierżawców obwodów rybackich, którzy zawali umowy z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa jeszcze przed wejściem w życie ustawy z dnia 18 lipca 2001 Prawo wodne, zwracam się ponownie do Pana Ministra z prośbą o przedstawienie stanowiska w kwestii poruszonej przez Rzecznika Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 23 marca 2009 r. Ponieważ w odpowiedzi udzielonej przez Sekretarza Stanu w Ministerstwie (pismo dnia 9 czerwca 2009 r., znak: GZsp-610-48/09), zawarta została deklaracja podjęcia w powyższej sprawie niezbędnych rozmów z przedstawicielami regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w celu wymiany stanowisk oraz ustalania możliwych rozwiązań i zasad postępowania, na tej podstawie zwracam się ponownie do Pana Ministra z prośbą o przedstawienie rezultatów powyższych działań oraz poinformowanie Rzecznika o aktualnym stanowisku Pana Ministra w przedmiotowej sprawie.

Podtrzymując w całości szczegółową argumentację przedstawioną w poprzednim piśmie Rzecznika, od razu też godzi się przypomnieć, iż podstawowym zastrzeżeniem Rzecznika nie było „niezadowolenie dzierżawców” jedynie z wysokości opłat, ale przede wszystkim - konstrukcja mechanizmu przejściowego (art. 217 prawa wodnego) i równoległe, wieloletnie utrzymywanie dwóch całkowicie odmiennych reżimów prawnych regulujących korzystanie z tego samego prawa do połowu ryb na wodach publicznych. Jeżeli zaś chodzi o sposób ustalania samych opłat, rzeczywiście, wątpliwości Rzecznika

budzi to, iż w świetle wspomnianego przepisu przejściowego, zmianie uległ sam przedmiot umowy, a w takiej sytuacji utrzymanie dotychczasowej treści umów dzierżawy i wysokości czynszu nie wydaje się być rozwiązaniem właściwym. Z art. 217 prawa wodnego wynika bowiem, iż z uwagi na zmianę zakresu uprawnień Agencji Nieruchomości Rolnych do „nieruchomości wodnych” (w szczególności jezior przepływowych) dotychczasowa dzierżawa nieruchomości winna przekształcić się w dzierżawę prawa do „wykonywania uprawnień Skarbu Państwa w zakresie rybactwa śródlądowego” (*verba legis* art. 217 ust. 5a prawa wodnego), przy czym nadal właściwy jest tu nieadekwatny reżim z ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (u.g.n.r.s.p.). Biorąc zaś pod uwagę praktykę zawierania umów dzierżawy na okres nawet kilkudziesięciu lat, sytuacja taka będzie się utrzymywać jeszcze przez bardzo długi czas. Ponownie więc Rzecznik podkreśla, iż w jego ocenie istotą problemu jest nierówne traktowanie podmiotów w tożsamej sytuacji prawnej, a nie jedynie fakt niezadowolenia pewnej grupy osób z istniejącej sytuacji - choć niezadowolenie to w sytuacjach wskazywanych w poprzednim piśmie zdaje się być w pełni zrozumiałe i racjonalnie uzasadnione.

Rzecznik wskazuje też na jeszcze jedną wątpliwość związana z opisaną wyżej sytuacją przejściową, tj. dwutorowością prawnej regulacji rybackiego korzystania z wód. Otóż do Biura Rzecznika docierają również skargi osób, które chciałyby przedłużyć dotychczasowe umowy dzierżawy jezior, zawierane z ANR na podstawie u.g.n.r.s.p., także i w chwili obecnej, po wejściu w życie prawa wodnego. I choć w ocenie Rzecznika brak ku temu prawnych podstaw (w szczególności w świetle art. 217 prawa wodnego, całkowitej zmiany zasad gospodarowania wodami w celach rybackich i widocznego dążenia ustawodawcy do ujednoczenia prawnych reżimów korzystania z wód, a zwłaszcza z uwagi na treść art. 13 ust. 2 prawa wodnego), Skarżący powołują się na sprzeczne informacje uzyskiwane od różnych organów Państwa. I o ile np. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, a zwłaszcza Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej jednolicie stoją na stanowisku, iż zawieranie nowych umów dzierżawy na dawnych warunkach jest *de lege lata* niedopuszczalne, o tyle stanowisko Departamentu Rybołówstwa w Ministerstwie Rolnictwa jest tu diametralnie różne (por. np. pismo z dnia 13 maja 2008 r., znak: RYB/rś/PMS/076/133/08 i z dnia 24 listopada 2009 r., znak: RYB/rś/PMS/076/335/09). Ministerstwo, powołując się na zasadę swobody umów - i pomimo treści art. 13 ust. 2

prawa wodnego - konsekwentnie więc utrzymuje, iż nie ma przeszkód do przedłużania dawnych dzierżaw, także po upływie terminów wskazanych w art. 217 ust. 5a prawa wodnego. Tego rodzaju sprzeczność stanowisk wywołuje u adresatów tych pism zrozumiałą niepewność co do ich sytuacji prawnej. Źródła tych problemów Rzecznik upatruje w konstrukcji mechanizmów dostosowujących dawny stan prawny do stanu aktualnego.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147, ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o ponowne rozważenie argumentów podniesionych w piśmie poprzednim i obecnym oraz o poinformowanie mnie, czy Pan Minister podziela stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich odnośnie konieczności zrównania pozycji prawnej dzierżawców „prawa do korzystania z wody w zakresie rybactwa śródlądowego” oraz użytkowników obwodów rybackich. Jeżeli zaś także i w opinii Pana Ministra byłoby to wskazane, raz jeszcze uprzejmie proszę o rozważenie sposobu podjęcia odpowiednich działań w kierunku zmiany obecnie obowiązujących przepisów.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich